

Importanta fondurilor structurale pentru dezvoltarea locala si regionala in Romania

Pentru recuperarea anilor pierduti intr-un sistem care a gandit altfel economia, libertatea si dezvoltarea, si pentru afirmarea in Uniunea Europeana a unei natiuni sanatoase, prospere, educate, libere si demne, integrarea europeana a Romaniei trebuie privita ca un proces care sa contribuie la dezvoltarea economica, pentru a participa performant si competitiv pe piata interna a Uniunii Europene.

In conditiile actuale, in care economia romaneasca se confrunta inca cu probleme structurale destul de serioase, avem nevoie de strategii coerente si unitare care sa aiba ca obiectiv programarea, prioritizarea si urmarirea politicilor de dezvoltare nationala.

In vederea asigurarii fondurilor necesare implementarii acestor strategii, Romania, ca stat candidat la statutul de membru al Uniunii Europene, beneficiaza in prezent de ajutor financiar din partea acesteia prin intermediul instrumentelor de pre-aderare – actualele programe PHARE, ISPA si SAPARD.

Principalele obiective avute in vedere de Uniunea Europeana prin acordarea asistentei financiare nerambursabile prin programele de pre-aderare se concentreaza pe:

- dezvoltare institutionala
- investitii pentru sprijinirea aplicarii legislatiei comunitare
- investitii in coeziunea economica si sociala

Astfel aceste obiective contribuie in permanenta la realizarea coeziunii economice si sociale, la pregatirea implementarii aquis-ului comunitar, precum si la pregatirea mecanismului institutional pentru punerea in practica a politicilor Uniunii Europene.

Pentru realizarea obiectivelor sunt implementate masuri care se concentreaza pe functionarea economiei de piata si pe capacitatea de a face fata presiunilor competitive si a fortelor pietei din interiorul Uniunii Europene.

Prin fondurile europene sunt finantate proiecte care contribuie la dezvoltarea zonelor mai putin avansate, prin investitii pentru coeziune economica si sociala, in domenii cheie precum dezvoltarea resurselor umane, dezvoltarea infrastructurii locale si regionale, servicii sociale si servicii turistice. Scopul acestor investitii este crearea de locuri de munca, cresterea nivelului competitivitatii si imbunatatirea calitatii vietii pentru locuitorii regiunilor vizate.

Mai mult, acolo unde este vorba de investitii de anvergura, programele europene pot juca un rol catalizator in mobilizarea co-finantarii impreuna cu statul roman si institutiile financiare internationale (BERD, BEI, BM).

Odata cu momentul aderarii la Uniunea Europeana, si implicit la principiile comunitare ale politicii de dezvoltare regionala, programele de pre-aderare vor fi inlocuite de instrumente structurale:

- *Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR)*
- *Fondul Social European (FSE)*
- *Fondul de Coeziune*
- *Initiativele comunitare (ex: Interreg III);*
- *Alocari speciale de fonduri pentru ajustarea structurilor piscicole si pentru sustinerea actiunilor inovative si de asistenta tehnica.*

Scopurile urmarite prin finantarea proiectelor din aceste fonduri vizeaza in principal promovarea unei dezvoltari durabile, echilibrate si armonioase a ansamblului economic si social al Uniunii, pentru a se asigura imbunatatirea nivelului de trai al cetatenilor Uniunii Europene, din care Romania va face parte incepand cu 1 ianuarie 2007.

Un aspect important este acela ca aceste posibilitati de finantare din fonduri europene vor fi mult mai mari decat pana in prezent. Conform programarii financiare, in perioada 2007-2009, Romania va beneficia de fonduri nerambursabile, de aproximativ 4 ori mai mari decat cele din perioada de pre-aderare, in valoare de 5973 milioane Euro.

Avand in vedere acest lucru, este necesar ca experienta acumulata pana in prezent in privinta utilizarii programelor de pre-aderare sa fie folosita drept punct de plecare pentru dezvoltarea managementului viitoarelor instrumente structurale. Totodata, trebuie sa ne ghidam si dupa experientele tarilor est-europene care au aderat deja la Uniunea Europeana si care s-au confruntat cu probleme in managementul si implementarea programelor finantate prin fonduri structurale.

Romania are nevoie de programele structurale, atat pentru a recupera decalajul existent fata de tarile membre ale Uniunii Europene, cat si pentru o dezvoltare durabila.

Fondurile structurale care vor finanta masuri de politica regionala trebuie astfel gestionate si directionate incat sa permita apropierea decalajelor intre regiuni si nu sa le adanceasca.

Prin Planul National de Dezvoltare, instrumentul de recuperare a disparitatilor de dezvoltare social-economica a Romaniei fata de Uniunea Europeana, sunt orientate prioritatile cu obiectivele instrumentelor structurale.

Obiectivele Planului National de Dezvoltare referitoare la cresterea competitivitatii, dezvoltarea economiei bazate pe cunoastere, dezvoltarea si modernizarea infrastructurii de transport, dezvoltarea economiei rurale

si diminuarea disparitatilor de dezvoltare intre regiunile tarii, realizate cu ajutorul instrumentelor structurale si corelate cu obiectivele Agendei Lisabona, pot ajuta la dezvoltarea economico-sociala locala si regionala.

Consideram ca in contextul actual, al integrarii in Uniunea Europeana si al regionalizarii pe criterii economice, in abordarea conceptuala a Strategiei Lisabona trebuie sa se tina cont de situatia economica si sociala a Romaniei, precum si de particularitatile regionale.

In urma analizarii situatiei economice actuale, precum si a perspectivelor pe termen scurt si mediu, consideram ca printre principalele directii de actiune in domeniul dezvoltarii regionale si locale, pentru perioada urmatoare, sunt:

1. asigurarea stabilitatii macroeconomice, prin respectarea criteriilor de convergenta, din procesul de integrare a Romaniei in Uniunea Europeana;
2. asigurarea coerentei si complementaritatii politicilor economice, in special a politicii de dezvoltare regionala, prin formarea polilor de competitivitate, dezvoltarea clusterelor;
3. cresterea gradului de absorbtie a fondurilor europene, in scopul realizarii obiectivelor de coeziune economica si sociala si pentru reducerea decalajelor inter si intra-regionale, precum si a decalajului ce desparte tara noastra de tarile dezvoltate, membre ale UE;
4. dezvoltarea si modernizarea infrastructurii nationale si transnationale, de transport, de mediu, de energie si pentru cercetare-dezvoltare;
5. incurajarea reconversiei profesionale a categoriilor dezavantajate sau afectate de restructurari si sustinerea perfectionarii continue in munca.

Fondurile europene pot fi folosite si la crearea de poli de competitivitate, prin sustinerea incubatoarelor de afaceri, pentru dezvoltarea IMM-urilor (acces pe piata, cresterea competitivitatii) si atragerea investitorilor. Avand in vedere ca diversitatea regionala privind distributia industriilor este mare, abordarea acestor poli de competitivitate trebuie facuta distinct de la o regiune la alta.

Alocarea fondurilor structurale catre regiuni (in special Fondul European pentru Dezvoltare Regionala) va tine cont de specificul regiunii respective, avantajul competitiv al industriilor existente si va incuraja dezvoltarea polilor de competitivitate.

Se impune astfel asigurarea acestei abordari unitare, prin toate parghiile pe care statul le are la dispozitie, prin alocarea eficienta a resurselor, dar si prin stabilirea prioritaticilor.

Printre principalele provocari ale guvernarii, este aceea de a asigura, prin minima interventie a statului in economie, maxima eficienta in corelarea politicilor, tinand cont in special de specificitatile regionale si nationale.

Una din oportunitatile politicilor economice este aceea de a identifica din analizele socio-economice regionale si nationale, avantajele competitive si comparative, astfel incat, orice instrument va fi utilizat, sa conduca la valorificarea, cat mai rentabila, a acestor avantaje.

In perspectiva fondurilor structurale si de coeziune, care vor fi acordate Romaniei de catre UE, este necesara o viziune de ansamblu, unitara, asupra intregului tablou al dezvoltarii social-economice a tarii si, totodata, o imbunatatire a managementului acestor fonduri, printr-o ajustare structurala potentiala sau o reprioritizare a alocarii acestora, atunci cand este cazul.

Printre prioritatile guvernarii in perioada urmatoare, trebuie sa se regaseasca dezvoltarea si modernizarea infrastructurii (transport, mediu, energie, C&D). Este necesara alocarea resurselor bugetare cu prioritate pentru a asigura cofinantarea pentru proiecte ample de infrastructura, de interes regional si european, coridoarele pan-europene (autostrazi, cai ferate, oleoducte si conducte de gaze naturale), proiecte ce pot fi finantate din viitoarele instrumente structurale.